

JAARVERSLAG 2023

IVN HEEZE-LEENDE

auteurs: heel veel

redactie: Petra Leeuwestein-Verbeek

foto's: afkomstig van werkgroepen

INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD VAN HET BESTUUR	3
2	EDUCATIE EN ONTSPANNING	5
2.1	Cursuswerkgroep	5
2.2	Kinderactiviteiten	7
2.3	Groen voor ouderen	7
2.4	Wandelingen coördinatie	7
2.5	Scholenwerk	7
2.6	Jeugd-IVN	13
2.7	Avonturiers	16
2.8	Fotografie	19
2.9	Tentoonstellingen & Vormgeving	21
3	NATUUR(WERK)GROEPEN	23
3.1	Gentiaanblauwtje	23
3.2	Amfibieënwerkgroep	23
3.3	Florawerkgroep	25
3.4	Vogelwerkgroep	26
3.5	Bomenwerkgroep	27
3.6	Natuurbeheer	27
3.7	Natuur- & milieubescherming	29
3.8	Bibliotheek, informatie & IVN winkel	31
4	PR EN COMMUNICATIE	33
4.1	PR & Communicatie	33
5	BESTUUR	35
5.1	Het bestuur	35
5.2	Samenwerking	36
5.3	Afdeling Heeze-Leende	37

1 VOORWOORD VAN HET BESTUUR

2023: een goed verenigingsjaar

We hebben het natuurjaar 2023 achter ons gelaten. Hoe is het gegaan met onze vereniging en belangrijker nog, wat hebben we gepresteerd voor de natuur in Heeze-Leende?

Ik denk dat we ons best hebben gedaan, jazeker, het kan en moet altijd beter, maar toch!

Onze werkgroepen hebben flink aan de weg getimmerd.

Zo werd er door de werkgroep Natuur- & Milieubescherming aandacht besteed aan doortrekking van de Randweg en de aanleg van een snelfietspad van Heeze naar de Hut van Mie Peels. Het Scholenwerk zorgde voor geschoolde Natuurouders op elke basisschool in onze gemeente, waarmee allerlei natuuractiviteiten voor de schooljeugd worden georganiseerd.

Onze jeugd was ook weer actief met sterren, planeten, slootjes en uilen. En we hebben nu een jeugdgroepje van 10 jaar en ouder: de Avonturiers. Die deden spannende dingen zoals bronstige herten bekijken in het Weerter Bos.

De Cursuswerkgroep zorgde voor een goedbezochte Algemene Natuurcursus en een met veel enthousiasme ontvangen Klimaatcursus.

De Floragroep zorgde voor ruim 20 excursies en onze groep Natuurbeheer knotte en hakte er weer lustig op los.

Weer exposities (3x), Groen voor Ouderen, aanleg van een tweede Tiny Forest en vele wandelingen met in totaal ruim 500 liefhebbers. Onze PR was super actief met persberichten, lezingen en films. En we hebben een pracht van een nieuwe website, zeer het bekijken waard!

We vierden de 50e Boomfeestdag (wat een prestatie!) en hadden de eerste Mooiste Boomverkiezing.

Onze vrijwilligers (soms aardig verkleumd) brachten 3500 padden, kikkers en salamanders veilig naar de overkant.

De Fotowerkgroep had twee exposities (Blixembosch en Schoorsveld) en leverde een nuttige bijdrage aan andere werkgroepen.

Voor het eerst in jaren vond onze werkgroep Gentiaanblauwtje weer eitjes van deze prachtige vlinder.

De Vogelwerkgroep inventariseerde op de Strabrechtse Heide, het prachtige nieuwe natuurgebied Strabrechts Broek en in de Herbertus bossen.

En onze Sleutelbloem is gepoetst en wel beschikbaar voor boeken, informatie, bijpraten, vergaderen, etc.

De crowdfunding voor amfibietunnels was een onverwacht, daverend succes! Met geweldige hulp van provincie, gemeente en de door ons opgehaalde 72000 euro kunnen maar liefst 10(!) tunnels worden aangelegd. In het najaar gaat voor de aanleg de schop de grond in. En als bijproduct veel positieve publiciteit (Vroege Vogels, Jeugdjournaal, Omroep Brabant, SBS6, Heeze24) en erg veel sympathie van inwoners van onze gemeente.

Het afstuderen van 5 nieuwe gidsen hoort zeker ook bij de hoogtepunten van het afgelopen jaar.

Het bestuur besteedde veel aandacht aan het vinden van een nieuwe huisvesting van onze groeiende vereniging (ruim 300 leden!). Onze Sleutelbloem wordt te krap; bovendien zal er waarschijnlijk samen met de aanpalende gymzaal gesloopt gaan worden. Een duidelijke uitkomst van de zoektocht is er nog niet.

Het jaar 2023 overziend: goed aan de weg getimmerd. Ga zo door in 2024!

Namens het IVN-Bestuur: Ben Pollmann, voorzitter

2 EDUCATIE EN ONTSPANNING

2.1 CURSUSWERKGROEP

Corrie Vincent, Trineke Hofstra, Henk van der Kruijs, Anke Nel Schilthuis en Ine Troelstra (coördinator)

Natuurcursus

In 2023 hebben we ons, vanwege kleine bezetting van de werkgroep, geconcentreerd op het geven van de algemene natuurcursus. De opzet van de cursus verloopt al jaren volgens hetzelfde stramien, maar door het gezamenlijk voorwandelen en elkaar interessante artikelen sturen, verleggen we steeds de accenten en haken in op de actuele ontwikkelingen in de natuur, zoals stikstofdepositie, klimaatverandering, droogte en invasieve exoten. De basis over de ontwikkeling en de samenhang van de natuur door het jaar heen, blijft de rode draad in onze cursus.

De 20 cursisten hebben de cursus hoog gewaardeerd. Vooral de combinatie van excursies en aansluitend verdieping van de theorie op de binnenavonden blijkt een succes.

Heel veel dank aan Ton Collart en Leo van Bossum die mee wilden helpen bij onze excursie en lesavond in april!

Klimaatcursus - 'Hoe geef jij de aarde door?'

Nog tijdens de afsluitende periode van de algemene natuurscursus gingen we van start met een cursus 'Hoe geef jij de aarde door?' waarvoor Ciel Broeckx een prachtige poster maakte.

De zeer ervaren en bevoegen docent Ad Havermans van IVN Weert leidde ons tijdens vier bijeenkomsten op verschillende manieren door de stof om de complexe verschijnselen van klimaatverandering te doorgronden.

Tijdens de eerste bijeenkomst in oktober speelden we in de klimaattuin bij de IJzeren Man in Weert. Met allerlei proefjes kon je voor kinderen en volwassenen illustreren hoe klimaatverandering werkt en wat de gevolgen zijn voor de natuur, het grondwater, de bodem en de aarde in zijn geheel.

Tijdens twee lesavonden in november confronteerde Ad ons op indringende wijze met klimaatverandering. De eerste avond richtte hij zich op die punten waarbij de ecologische grenzen van onze aarde onder druk staan of al overschreden zijn. In de tweede avond concentreerde hij zich volledig op het probleem klimaatverandering. Tot slot was er nog een derde lesavond waarin we ons bezig hielden met ecologisch denken, gericht op het zien van samenhang in natuurlijke systemen (bijvoorbeeld een bos).

Samenstelling cursusteam

In het najaar heeft Anke Nel Schilthuis zich aangesloten bij het cursusteam, maar we zoeken nog steeds versterking van onze werkgroep, omdat de oudgedienden Corrie en Trineke aangeven dat ze het stokje zo langzamerhand over willen geven.

2.2 KINDERACTIVITEITEN

werkgroep is opgeheven in 2023

2.3 GROEN VOOR OUDEREN

Ruud Krielaart

De natuurkoffer is ook dit jaar weer bezorgd bij de zorgcentra in Heeze (Nicasius) en in Leende (Leenderhof, Molenschut). Ton Collart en Weena Oskamp hebben de koffers weer in ieder seizoen afgeleverd bij de zorgcentra, samen met de natuurlijke materialen. Ook dit jaar konden de centra de natuurkoffer twee weken gebruiken, hetgeen de activiteitenbegeleiders meer mogelijkheden bood om een sessie met de bewoners in te plannen.

Dankzij Ton en Weena hadden de licht-dementerende bewoners van de zorgcentra in Heeze en Leende weer een “groen uitje”, dat vast veel herinneringen aan vroeger heeft opgeleverd. Het bewijst ieder jaar weer dat IVN er is voor iedereen, voor jong en oud, groen, grijs en (hopelijk) gelukkig.

2.4 WANDELINGEN COÖRDINATIE

Harrie van Litsenburg, Ruud Krielaart

Het jaar begon op zondag 8 januari met de nieuwjaarswandeling vanuit het Heidecafé aan de Plaetse (wat ons betreft voor herhaling vatbaar).

Publiekswandelingen

De publiekswandelingen hadden dit jaar voor het eerst na corona weer een normaal verloop:

- Januari Heezenbosch 16 personen
- Februari Freulelaantje 15 personen
- Maart Vogelwandeling Herbertusbossen 4 personen
- April de Pan 11 personen
- Mei Klein Hasselsven 11 personen
- Juni Rulse Laarzenpad Zuid 3 personen (snikheet!)
- Juli Kloostervelden 18 personen
- Augustus Fietstocht Strabrechtse heide 27 personen
- September Bomenwandeling Leende 9 personen
- Oktober Paddenstoelenwandeling Kapellerput 62 personen

- November Spinsterberg 6 personen
 - December Achelse Kluis 10 personen (schatting)
- in totaal 192 personen, 42 personen meer dan in 2022

Seizoenswandelingen op Schoorsveld

- Winterwandeling 37 personen
 - Lentewandeling 5 personen
 - Zomeravondwandeling 28 personen.
 - Herfstwandeling 4 personen
- in totaal 74 personen, 50 personen meer dan in 2022

Wandelingen voor bedrijven vanaf Kapellerput

- 10 maart 10 personen
 - 18 april 11 personen
 - 6 juli 5 personen
 - 14 juli 5 personen
 - 13 september 8 personen
 - 21 september 18 personen
 - 25 september 6 personen
 - 28 september 8 personen
 - 2 oktober 9 personen
 - 23 november 8 personen
 - 15 december 10 personen
- in totaal 98 personen, 200 personen minder dan in 2022

Op vrijdag 15 juni hebben Ben, Geert en Harrie de mensen van Meeting Point van Kapellerput (de gezichten achter de mailadressen), meegenomen op een wandeling door hun eigen gebied.

Aangevraagde wandelingen

- 8 mei 11 personen
 - 22 september 14 personen
- in totaal 25 personen, 73 minder dan in 2022

Overig

- Op 29 mei hebben we medewerking verleend aan de Kastelendag. Onze gidsen hebben 125 wandelaars begeleid door de Kasteeltuin.
- Zaterdag 7 oktober hebben we onze vrienden van IVN den Bosch mogen rondleiden over de Strabrechtse heide. Dit was het tegenbezoek van ons gidsenuitstapje van november 2022.
- Op zondag 8 oktober hebben we ondersteuning gegeven aan de paddenstoelenwandeling van IVN Valkenswaard.

Vanaf 7 oktober hebben we gelukkig versterking gekregen van 5 nieuwe gidsen. Hartelijk welkom Ine, Boy, Emanuel, Willem en Henk.

We hebben op de coördinatievergadering goed naar de ideeën en wensen van de mensen geluisterd en geprobeerd daaraan zoveel mogelijk tegemoet te komen. Dit heeft geleid tot een nieuw gevarieerd programma voor 2024.

Wij danken de groep van ongeveer 20 natuurgidsen voor hun inzet bij de wandelingen. Dankzij hen konden we het publiek weer kennis laten maken met onze mooie natuur.

2.5 SCHOLENWERK

Wilhelmien van de Paal, José Verbeek, Ineke Thijs

Het Scholenwerk is in de afgelopen jaren geleidelijk veranderd. Heel belangrijk is dat de werkgroep is aangevuld met twee nieuwe mensen en dat is heel fijn. Naast de schoolgidsen bestaat de werkgroep nu uit: José en Wilhelmien (coördinatoren), Betty, Petra, Rita en Ineke.

Wat essentieel anders is binnen het Scholenwerk, is dat we niet als schoolgidsen met de leerlingen de natuur in gaan, maar dat we de natuurouders en scholen ondersteunen bij het ontwikkelen en uitvoeren van natuuractiviteiten. We zijn dus niet meer “in de lead” om het zo te zeggen.

Deze verandering heeft consequenties op verschillende vlakken, met name bij praktische hulp, planning, bijscholing, informatie en communicatie naar natuurouders en scholen. We zijn hierin nog zoekende, omdat voor ons ook niet altijd te overzien is waar nu precies de knelpunten zitten.

Op dit moment zijn als vaste onderdelen te zien: tweemaal per jaar gesprekken met natuurouders over de planning van de activiteiten, tweemaal per jaar een bijscholing, eenmaal per jaar een gezellige afsluiting. Verder hebben we gekeken of een nieuwsbrief voor natuurouders zinvol was en dit lijkt inderdaad het geval te zijn.

Omdat de lijntjes tussen leerkracht en natuurouder korter en intensiever zijn, kan er meer ingespeeld worden op de verschillende onderwerpen en behoeften van het moment binnen het onderwijs. Er zijn inmiddels veel nieuwe activiteiten bij gekomen, gemaakt met hulp van de IVN-schoolgidsen of door de natuurouders zelf.

Veel IVN projecten en activiteiten die door het Scholenwerk in de voorgaande jaren werden aangeboden, worden nu georganiseerd door natuurouders met ondersteuning van het Scholenwerk (de schoolgidsen), bijvoorbeeld: Kabouterpad, Bos en Bodem, Water, Voorjaar in de berm, Heide, Ganzenspel, Pinkeltje. Het enige project dat we nog wel helemaal vanuit het

Scholenwerk centraal organiseren is het Project Eigen Dorp (PED) maar dat heeft vooral een logistieke reden.

(Bij)scholing natuurouders

Natuurlijk krijgen natuurouders (bij)scholing van het IVN Heeze-Leende over de natuur en alle projecten en natuuractiviteiten die we al hadden.

In april is voor nieuwe natuurouders van de Triangel en de Talententoren een cursus natuurouders gegeven. Tegelijkertijd namen nieuwe natuurouders op de andere scholen deel aan de cursus. Totaal zes deelnemers.

De nieuwe natuurouders van de Talententoren en Triangel hebben de projecten Pinkeltje en het Kabouterpad georganiseerd en gedaan voor de groepen 1 en 2.

Tevens zijn er diverse bijscholing gegeven zoals:

- Project Eigen Dorp, zodat zij ingezet kunnen worden als begeleider bij dit project
- Een gezamenlijke bijscholing van schoolgidsen en natuurouders over uilen, gegeven door Adrie Staals
- Paddenstoelenwandeling met Ko

(Nieuwe) contacten

Als gevolg van veranderingen en wensen van scholen hebben we ook een aantal nieuwe contacten gelegd met externen en hebben we samen met hulp van andere werkgroepen een aantal (delen van) natuuractiviteiten of projecten gedaan, onder andere

- Contact met de schapsherders. Zij staan open voor educatie op de heide en willen daar graag een bijdrage aan leveren. Ellen en Ineke hebben hierover met hen gesproken. De schapsherders hebben diverse keren geholpen bij het project heide/schaap. Dit is verder nog in ontwikkeling.

- Tevens hebben we gesproken met Adrie Staals om afspraken te maken over lessen op de basisscholen over de uilen en het pluizen van uilenballen. Adrie heeft op diverse scholen een aantal lessen gegeven.
- Contact gelegd met Kinderopvang Norlandia in de Spinner in Heeze. We willen kijken of we hen kunnen helpen met het ontwikkelen of geven van natuuractiviteiten met name voor de jongste kinderen. Op dat moment waren ze net begonnen met het opzetten en maken van een moestuin: ze willen daar nu eerst mee verder gaan. De afspraak is gemaakt dat we contact houden.
- Contact met mensen van een Volkstuin in Leende (nabij de Triangel). De volkstuin ligt langs de route van het kabouterpad. Leerlingen hebben de volkstuin bezocht.

- Contacten en hulp gekregen van onze natuurbeheergroep en vogelwerkgroep
- Contact met de Heemkundekring in verband met het Project Eigen Dorp

Bestaande projecten (of delen daarvan) die gedaan zijn op diverse scholen

Heide, Bos en bodem, Ganzenspel, Water, Voorjaar in de berm en Project Eigen Dorp, Kabouterpad, Vlinders, Pinkeltje

Een aantal nieuwe natuuractiviteiten

gemaakt met hulp van de IVN-schoolgidsen of door de natuurouders zelf:

- Groep 3: Sporentocht
- Groep 5-6: Knollen en bollen: verschillen laten zien en ervaren onder andere met behulp van microscopen

- Groep 5-6: Algen en wieren: hoe kunnen eencelligen groeien
- Groep 7: Zelfstandige wandeling met opdrachten in de insectentuin bij de Plaetse
- Groep 6: Zelfstandige wandeling met opdrachten en route langs insectenhôtels Freulelaantje/ontginning
- Groep 7: Vogelwandeling (mei) in Herbertusbossen met hulp van schoolgidsen en vogelwerkgroep
- Groepen 1-2: Bezoek aan voormalig tuincentrum: hoe groeien planten; zelf een aardbei- of tomatenplantje planten in een potje; voorjaarswandeling over het terrein
- Groep 8: Trekvogels spotten op de heide met Roel Winters (onderdeel heideproject)

- Groep 8: Boompjes snoeien en verwijderen (natuurbeheer) met hulp van Theo (onderdeel heideproject)
- Groep 1-2-3: Winterwandeling bij de Plaetse op zoek naar dennenbomen, dennenappels en dennennaalden
- Groep 3: Bomenpaspoort
- Groepen 3-4-5: Uilenles met Adrie Staals
- Groep 4-5: Wormen zoeken
- Onderbouw: Tak in de klas
- Groep 1-2: Kikkervisjes in de klas

- Groep 0-3: Winterwandeling nabij Plaetse

50e Boomplantdag.

Dit jaar was het de 50e keer dat bomen in onze gemeente geplant zijn! Het was dus een feestelijk moment dit jaar. Alle scholen hebben meegedaan. Triangel en Berkenschutse hebben bomen en struiken geplant in Sterksel bij de Kloostervelden en de andere scholen voor de zesde keer aan het Maarheezepad bij de Poortmannen in Heeze. Op elke plek is een herinneringsboom geplant vanwege het jubileum. Ondanks de nattigheid was het weer geweldig!

“Tiny Forest” bij de Merlebos

Met medewerking en hulp van onze natuurbeheergroep is op donderdag 23 november een “Tiny Forest” aangeplant aan de Spinner in de Nieuwe Hoeven. De Merlebos heeft het Tiny Forest geadopteerd en het de naam “Merlebosje” gegeven. Over een half jaar zal een monitoring van het Merlebosje gedaan worden samen met de leerlingen onder leiding van IVN Brabant/Robbert Heslen.

Bereik scholen

Alle scholen hebben dit jaar diverse gevarieerde natuuractiviteiten gedaan samen met de schoolgidsen. Om een beeld te krijgen van aantallen/scholen:

Dirk Hezijs (3 natuurouders/200 leerlingen), Trumakkers (5 natuurouders/230 leerlingen), Kindcentrum de Parel (5 natuurouders/100 leerlingen), Talententoren (1 natuurouder/60 leerlingen), Triangel (1 natuurgrootouder/70 leerlingen), St. Jan (5 natuurouders/110 leerlingen), Berkenschutse (1 natuurouder).

De groepen doen/hebben gemiddeld minimaal twee keer per schooljaar een natuuractiviteit buiten en/of binnen gedaan.

2.6 JEUGD-IVN

Stefanie van Heck

Tja, wat hebben we gedaan dit jaar? Bijna te veel om op te noemen.

We hebben het jaar feestelijk ingeluid, met friet, pannenkoeken en een zeer interessante uitleg over sterren en planeten van Ivo Rothuizen, inclusief avondwandeling onder een dicht wolkendek.

Keken onze ogen uit bij de stenencollectie van Leo van Bossum en maakten onze eigen fossielen.

We hielpen amfibieën oversteken en sommige van onze leden haalden daar zelfs geld voor op middels klusjes of zelfs een spreekbeurt.

We schoonden de hei op met de natuurbeheergroep en onze eigen spierballen.

We waren te gast op het dierenasiel en zagen hoe baby-steenuiltjes te eten kregen.

Tijdens slootjesdag stonden we met onze voeten in de Strijper Aa op zoek naar waterbeestjes, met Maria Willems als immer enthousiaste gids.

Stonden oog in oog met een wolfshond, en leerden over de wolf en zijn rol in onze natuur.

We gingen op avontuur op het laarzenpad, dansten in de modder en zagen overal wel interessante dingen, samen met speurder Piet den Besten.

De Uilenman van het jaar nam ons mee het donkere bos in en leerde ons, samen met Anne-miek van Dijk en boswachter Nick Jeurissen, (bijna) alles over de uilen in Nederland.

En we staken onze handen uit de mouwen in de natuurtuin van José.

Het was weer een jaar vol natuur, vieze voeten, spannende onderwerpen, interessante vondsten, goede doelen en heel veel plezier!

Iedereen bedankt voor alle hulp en enthousiasme en op naar 2024!

2.7 AVONTURIERS

Willem van de Ven, Emanuel Nervo, Dijan Tokmak, Minke Greve

Het concept voor de kersverse jongerengroep van IVN Heeze-Leende kwam begin dit jaar tot stand door een email van het bestuur (via Ko Dousma) op verzoek vanuit het Jeugd IVN (door Stefanie van Heck) naar de vijf leden die destijds de Natuurgidsenopleiding Zuidooost Brabant volgden. Door de continue aanwas van leden bij het Jeugd IVN en de steeds verder uiteenlopende leeftijden van de leden, werd het raadzaam geacht om een splitsing te maken en een jongerengroep op te richten.

Emanuel Nervo en Willem van de Ven hadden interesse, en in april werd een verkennende bijeenkomst gehouden met Ko Dousma, Stefanie van Heck, Willem-Jan van Laarhoven, Emanuel Nervo en Willem van de Ven. Een groep zou worden opgericht, maar wel met de voorwaarde dat deze pas gestart zou worden ná afloop van de natuurgidsenopleiding. Als beginpunt werd 1 oktober gekozen, en Willem-Jan zou contact leggen met een kennis van hem binnen het Limburgs Landschap over de eerste activiteit.

Inmiddels zijn er twee activiteiten geweest (in oktober en in november), zijn er twee extra begeleiders gevonden (Dijan Tokmak en Minke Greve), en hebben we 11 leden.

De Avonturiers

In juni hebben we nog een keer met Stefanie van Heck afgesproken om de verdere aanpak te bespreken. Hier werd de naam 'de Avonturiers' geopperd, omdat de nadruk van de groep zou moeten komen liggen bij 'leren door beleven'.

In augustus zijn we via Ruud Krielaart aan de informatiecampagne begonnen, en hebben Emanuel en Willem samen de doelen en richtlijnen opgesteld die later, na overleg met Petra Leeuwestein-Verbeek, ook op de website zijn geplaatst.

Het email adres avonturiers@ivnheezeleende.nl is opgezet en in gebruik genomen. Emanuel en Willem hebben hier beide toegang tot. Ook de bijbehorende OneDrive is hiermee in gebruik genomen; hier worden alle verslagen, documentatie en foto's opgeslagen.

Ledenbestand

Dank aan Ruud Krielaart voor zijn overweldigende steun bij de promotiecampagne. Aankondigingen voor de nieuwe groep werden geplaatst op de IVN-website, Facebook pagina, maar ook op Heeze24 en andere kanalen. De meeste huidige leden komen voort uit het jeugd IVN waar zij voelden dat de afstand tussen de jongsten en ouderen van de groep te groot werd. Er zijn echter ook enkele nieuwe leden geworven. In totaal staan er op dit moment 11 leden in

het bestand, waarvan vier jongens en zeven meiden. Een van de nieuwe jongens is inmiddels lid geworden van IVN Heeze-Leende.

Ook de begeleiding is al uitgegroeid. Waar we in oktober nog met twee begeleiders waren, Emanuel en Willem, hebben we in november inmiddels vier begeleiders. De moeder van een van de leden, Dijan Tokmak, heeft zich aangesloten bij de begeleiding, en ook Minke Greve.

Activiteiten

Twee activiteiten werden in 2023 georganiseerd; een bezoek met gids aan de burlende edelherten in het Weerterbos (1 oktober) waar negen leden aan meededen,

en een herfstspeurtocht in de Herbertusbossen in Heeze (19 november), waaraan vier leden deelnamen.

Aangezien in december geen hoge opkomst van leden verwacht werd in verband met de feestdagen (uit ervaring van het jeugd IVN) wordt de volgende activiteit in januari gepland. In totaal proberen we 9 of 10 activiteiten per jaar te plannen; eens per maand behalve midden in de zomervakantie, en met de feestdagen.

Samenwerking

Aangezien de Avonturiers zijn ontstaan uit het jeugd IVN, is het geen verrassing dat we nauw samenwerken met deze groep. Stefanie van Heck heeft meegeholpen met de eerste activiteit begeleiden, en staat altijd klaar om vragen te beantwoorden. Ook hebben de begeleiders van de Avonturiers meegedaan met de eindejaar afsluiting van het jeugd IVN, en zal dat ook volgend jaar weer gebeuren.

IVN-Geldrop

Ook IVN Geldrop heeft interesse om samen te werken. De begeleiding van hun huidige jeugdgroep komt handen te kort om een aparte groep op te zetten voor de oudere jeugd, en we werden via Stefanie benaderd om te kijken of er niet iets geregeld kon worden. Samen met Arend Jan Onnink en Christel Arts van IVN-Geldrop hebben we overleg gehad in Heeze, waar ook Willem van de Ven, Stefanie van Heck en Minke Greve aanwezig waren. IVN Geldrop zou een aantal activiteiten mee kunnen organiseren, er zouden een aantal activiteiten in de buurt van Geldrop gedaan kunnen worden, en/of de oudere jeugd van Geldrop kan gewoon bij ons aansluiten.

Arend Jan was vervolgens bij de planning sessie voor de activiteiten voor 2024 (gehouden in de Sleutelbloem op 11 december).

Kamp

Tenslotte is er besloten om eind september 2024 een kamp te organiseren (een overnachting, twee dagen), waar Jeugd IVN Heeze-Leende, Jeugd IVN Geldrop, en de Avonturiers aan mee zullen doen. Verdere planning hiervoor zal in januari al starten.

Al met al hebben we een fijne, tot nu toe kleine, groep met enthousiaste vrijwilligers en leuke kids. Met 11 leden zitten we nog lang niet aan onze maximale capaciteit, en we hopen dan ook in 2024 nog te groeien naar een wat grotere groep jeugdleden.

2.8 FOTOGRAFIE

Mariet Camp-Smeets

Algemeen beeld en activiteiten afgelopen jaar 2023

De Fotowerkgroep IVN Heeze/Leende heeft als doel het opbouwen van een fotoarchief van natuur- (flora en fauna) en landschapsontwikkelingen rond Heeze. Hiervan kunnen werkgroepen van IVN Heeze gebruikmaken in hun publicaties en bijeenkomsten.

Iedere maand plannen we een thema-excursie en bespreken we de gemaakte opnames. We streven naar verbetering van de kwaliteit van de opnames door kritisch te kijken naar de resultaten en zo nodig bijscholing te plannen.

Onze vakbekwaamheid verbeteren we ook door het bezoeken van exposities, het uitnodigen van deskundigen en het volgen van relevante clinics.

In ons digitale opbergsysteem zijn de foto's gerubriceerd opgenomen. De opnames van landschap, natuurgebieden, flora en fauna in onze regio zijn zoveel mogelijk gedetermineerd.

Activiteiten in 2023 waren onder andere de volgende:

- foto's van het 50jarig bestaan hebben we bij Revalidatiekliniek Blixembosch geëxposeerd in de zomer
- aan het Project 'Mooiste Boom' heeft iedereen meegewerkt
- regelmatig hebben we de amfibieën-overzet aan de Somerenseweg vastgelegd
- aan natuurlezingen in onze gemeente, zoals de Amfibieënlezing, hebben we zoveel mogelijk deelgenomen
- met Natuurbegraafplaats Schoorsveld werken we intensief samen. Nieuwe foto's van onze fotowerkgroep sieren nu de wanden in de ontvangstruimten.
- we hebben exposities bezocht, o.a. Worldpressfoto Cacaofabriek Helmond, fotoclub Karregat bij Soontiëns

Thema's en excursielocaties

Thema's en excursieplaatsen waren dit jaar:

- januari "Januaribloeiers"

- februari “Laat je verrassen”, Lange Bleek, Sterksel
- maart “Voorjaar”, diverse plaatsen
- april vervolg “Voorjaar”
- mei “Natuur langs Strabrechtse Dijk”, bruggetje over de Rielloop
- juni / juli “Schoorsveld”, terrein van de Natuurbegraafplaats
- augustus “Heide met een verhaal”, De Plaetse, schapsschuur
- september thema “ Witven”, Somerenseweg
- oktober thema “Paddenstoelen”, Leenderbos

- november “Herfstkleuren”, Sandermannen, Heeze
- december “Hoogwater”, gebied Strabrechtse heide, Dommel, Sterkselse Aa

Financiële gang van zaken

Weinig kosten gemaakt dit jaar. Alleen voor gastsprekers en de presentatie van foto's (lijsten en afdrucken) zijn kosten gemaakt.

In 2024 wordt de volgende expositie voorbereid.

Deelnemers

Het aantal deelnemers, 13, is niet gewijzigd. Wel hebben enkele mensen afscheid genomen, maar er zijn ook weer nieuwe leden bij gekomen. Over het algemeen hebben de leden een lange ervaring als amateurfotograaf en zijn ze natuurliefhebber/-activist. We hebben geen echt jonge mensen aangetrokken.

2.9 TENTOONSTELLINGEN & VORMGEVING

Els Smedema, Ciel Broeckx

Dokterspraktijk van dr. Liebregts

Afgelopen jaar hebben we bij de dokterspraktijk van dr. Liebregts de volgende tentoonstellingen gehad:

- Een doorlopende presentatie winter 2022-2023 met als onderwerp: “Hoe komt de natuur de winter door”. Op 16 april 2023 hebben we gewisseld. Het onderwerp werd

toen “zandpaden”. De zandpaden hebben gehangen tot 4 juni.

- Voor de zomer hebben we een kleurrijk onderwerp gehad, “bloemen”. De bloemen zijn op 27 september gewisseld voor de “Boomfeestdag”, ter gelegenheid van het feit dat het dit jaar de 50ste keer was dat deze in de gemeente Heeze-Leende gevierd werd.
- Op 15 december is de boomfeestdag ingeruild voor het complexe onderwerp: “Onder de grond begint het leven”.

Blixembosch

Van 13 juni tot en met 6 oktober hebben we geëxposeerd in de kliniek Blixembosch te Eindhoven, samen met de prachtige foto's van onze fotowerkgroep.

Op verzoek van de fotogroep hebben we twee vitrines ingericht met natuur. In de Sleutelbloem is natuurlijk veel te vinden wat je daarvoor kunt gebruiken: vlinders, veren, nestjes enz. Ook bij Brabants Landschap, de werkschuur in Heeze, hebben we mogen shoppen. Brabants Landschap nog bedankt hiervoor. Samen met de gedroogde bladeren van Els leverde dit een mooi geheel op in de publieke ruimte van Blixembosch.

3 NATUUR(WERK)GROEPEN

3.1 GENTIAANBLAUWTJE

Leo van Bossum

In tel-plot Molentje zijn ook in 2023 geen eitjes van het gentiaanblauwtje waargenomen. Het ziet er somber uit. De laatste keer dat er eitjes werden geteld dateert al van 2015. Gelukkig vonden wij na acht jaar bij plot Waschven weer een gentiaanstengel met drie eitjes.

In plot Molentje groeit te veel pijpestrootje, waardoor de gentianen in de verdrukking komen. De Blauwe Brigade (vrijwilligers van de plaggroep Staatsbosbeheer), die tegelijk met onze werkgroep in 2006 is opgericht, vervult met het verwijderen van pijpestrootjes een belangrijke taak voor de groei van gentianen. Zij plaggen op kansrijke plaatsen en scheppen daarmee ook ruimte voor de groei van gentianen. De plagstroken worden op geschikte plaatsen ingezaaid met verzameld zaad van gentiaanbloemen.

Goed nieuws: twee vrijwilligers van de Blauwe Brigade, Hendri van den Bogaart en Piet den Besten, hebben zich aangemeld bij onze werkgroep. Zij zijn van harte welkom.

3.2 AMFIBIEËNWERKGROEP

Eelco Hoogendam

Algemeen

In 2023 zijn we weer volop druk geweest met de amfibieën in onze gemeente. De amfibieën zijn veilig overgezet bij de Somerenseweg en de crowdfunding is gestart (en succesvol gebleken!). De inventarisaties in de poelen op de Strabrechtse Heide zijn uitgevoerd en de

rugstreeppadden in dit uitgestrekte heidegebied zijn geteld. De natuurbruggen zijn geïnventariseerd en de boomkikkers op Valkenshorst zijn geteld.

Amfibieëntrek Somerenseweg

In 2023 hebben we weer volop amfibieën overgezet op de Somerenseweg: 3.493 om precies te zijn. Hiermee zien we nog steeds een mooi beeld van de amfibieën die gebruik maken van onze overzetservice. Ze zijn er allemaal: de gewone pad, de bruine kikker, de groene kikker, de kleine watersalamander, de alpenwatersalamander, een enkele rugstreeppad en héél véél heikikkers zijn veilig overgezet.

Uiteraard staan we in dit jaarverslag ook stil bij de crowdfundingactie in 2023.

Een kleine, maar daadkrachtige werkgroep heeft alle mogelijkheden aangegrepen om aandacht te krijgen voor deze mooie actie. Dit leidde zelfs tot de nodige landelijke media-aandacht, van SBS6, Vroege Vogels en het Jeugdjournaal. Ook in de lokale en regionale media was er volop aandacht. Op de voorjaarsmarkt in Heeze stonden we met een speciale stand over de amfibieën.

De crowdfunding was erop gericht om geld binnen te halen voor de aanleg van amfibieëntunnels. Iedereen die wilde, burgers en belangstellenden uit de directe omgeving, kon zijn bijdrage overmaken. Ook bedrijven en maatschappelijke instellingen zijn benaderd voor een financiële bijdrage.

De wens aan het begin was om te komen tot tien amfibieëntunnels. De gemeente had er reeds drie beloofd, als cadeau voor het 50-jarig bestaan van IVN Heeze-Leende. Uiteindelijk is er met de crowdfundingactie voldoende geld binnengehaald om daadwerkelijk tien amfibieëntunnels te realiseren. Een geweldig resultaat!

In 2024 gaan we nog één keer de amfibieën overzetten. Daarna zullen de tunnels aangelegd worden en kunnen de amfibieën zelfstandig de overkant bereiken. In de najaarstrek – als de

amfibieën teruggaan van de poelen naar hun winterplek – kunnen de eerste amfibieën gebruik maken van de tunnels.

Poelen Strabrechtse Heide

Op verzoek van Staatsbosbeheer zijn ook de poelen op de Strabrechtse Heide door ons bezocht; niet allemaal, maar wel de meeste. Doorgaans hebben we dan een mooi resultaat, wat aantoont dat de amfibieën gebruik maken van de poelen.

We zijn ook enkele keren gaan monitoren in het Heerenven (midden op de Strabrechtse Heide) dat in 2022 door Staatsbosbeheer opnieuw is ingericht. De grote, lange ontwateringssloot in dit gebied is gedempt, de bovenlaag is verwijderd en er is één grote poel aangelegd. Gelukkig hebben we in 2023 de nodige voortplanting van amfibieën waargenomen.

Rugstreeppaddensimultaantellingen

Ook in 2023 hebben we – inmiddels in een lange traditie – de rugstreeppadden geteld op de Strabrechtse Heide. We noemen dat een rugstreeppaddensimultaantelling, waarbij op alle paden en wegen tegelijkertijd wordt geteld. En het mooie is: ze zijn er altijd nog!

Natuurbruggen

In 2023 hebben we de natuurbruggen (over de A2 en N396) verschillende keren bezocht. Over het algemeen zijn de resultaten positief; met name bij de natuurbrug over de A2. De droogvallende poelen op de flanken van beide natuurbruggen blijven ons zorgen baren.

Boomkikkers Valkenhorst

De boomkikkers van Valkenhorst zijn weer geteld. Het blijft een mooie ervaring om de boomkikkers te horen 'kwaken'. In de zomerperiode hebben we ook 'op zicht' kunnen tellen. Uiteindelijk zijn er tot in oktober waarnemingen binnengekomen.

Alle verzamelde gegevens zijn doorgegeven op www.telme.nl en aan de terreinbeherende organisaties.

3.3 FLORAWERKGROEP

Henk Groenemans

Dit jaar zijn we 21 keer het veld in geweest. Enkele gebieden hebben we meerdere keren bezocht om te kijken wat er het hele jaar staat.

Verder zijn enkele leden van de werkgroep nog alleen het veld in geweest om te checken of wat we hadden genoteerd wel het juiste was en of we wellicht nog iets gemist hadden. Deze mutaties zijn daarna verwerkt in de overzichten.

Verschiedende excursies zijn niet doorgegaan ten gevolge van weersomstandigheden, zoals te heet of te nat.

Gegevens over 2023:

- 21 excursies
- 874 planten op naam gebracht.
- 275 verschillende planten
- 71 aandacht- / rode lijst soorten
- 260 uren in het veld geweest

We hebben de volgende gebieden bezocht:

Boschlaan, Herbertusweilenden, Strabrechtsbroek, Vesterik zuid, Brandtorenven, ecoduct over de Valkenswaardseweg, 't Heike met zandpad langs de spoorlijn en Hulsbroeken, Strabrechtse dijk, Else beemden, de Waarden, Groenstrook Poortmannen, Veeven, Paddenven, Lijnven, Blijven, Spinsterbergen west, Beukenrode Leenderweg.

Alle gegevens van onze jaarlijks inventarisaties worden doorgegeven aan FLORON.

Verder krijgen ook Staatsbosbeheer, Brabants Landschap en Brabant Water de gegevens van hun gebieden die wij geïnventariseerd hebben.

Ons jaarprogramma wordt ook elk jaar naar hen toe gestuurd en we vragen daarbij hun toestemming om daar te mogen inventariseren.

Het belang van inventariseren

Het bureau HASKONINGDHV NEDERLAND heeft een variantenonderzoek gedaan naar het verlengen van de randweg tussen de Leenderweg en de Poortmannen.

In de bijlage Natuurtoets staat:

3.2 Toetsingskader beschermde soorten

Om na te gaan wat het belang is van het plangebied voor de wettelijk beschermde soorten die in of nabij het plangebied voorkomen, zijn op 5 november 2021 verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd van de afgelopen 10 jaar uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) voor het plangebied en enkele kilometers rondom het plangebied. Daarnaast zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd om inzicht te krijgen in de regionale verspreiding van soorten. Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, is inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied.

Op woensdag 10 november 2021 is een verkennend veldbezoek uitgevoerd (af en toe miezer, bewolkt, 4 graden Celsius, 2 Beaufort) door 2 personen.

Tijdens het veldbezoek is een habitatgeschiktheidsanalyse gedaan voor voorkomende en te verwachten soorten.

Uit het bovenstaande zien we hoe belangrijk het is om gebieden te inventariseren en de gegevens goed door te geven.

Afsluitend:

De werkgroep wil de terreinorganisaties bedanken voor hun toestemming om op hun terreinen te mogen inventariseren.

3.4 VOGELWERKGROEP

Jan de Vries

Het jaar 2023 was voor vogelwerkgroep De Spotvogel een rustig jaar met bekende activiteiten.

We hebben dit jaar geen meerdaagse excursie gemaakt, omdat de belangstelling daarvoor terugloopt. We merkten dat de steeds stijgende kosten mensen tot keuzes dwingen en een vogelreis niet op de eerste plaats staat. Wel heeft een kleine groep mensen afgesproken in mei 2024 naar het Elbegebied te gaan.

Ook dit jaar werden op de zaterdagen vogelexcursies gehouden voor leden van de werkgroep. Nu die excursies als evenementen op de website van het IVN staan, melden zich steeds vaker mensen aan die mee willen naar bepaalde gebieden. We proberen die mensen te winnen voor het IVN in het algemeen en de vogelwerkgroep in het bijzonder. In een enkel geval lukt dat.

We hebben in 2023 ook een discussie gevoerd over de vraag wat voor soort vogelwerkgroep

we willen zijn. De slotsom is dat we een club mensen zijn die zo vaak als mogelijk het veld in willen gaan om vogels te spotten en zo van elkaar te leren. Voor iedereen is en blijft dat het belangrijkste uitgangspunt. Er werden vooraf en tijdens de vergadering verschillende suggesties gedaan om de activiteiten uit te breiden. In het algemeen was er instemming met het idee om mensen van buiten uit te nodigen voor een lezing, dan wel een bezoek te brengen aan bijvoorbeeld een telpost of een vogelringstation. Een aantal mensen zou wel vaker het veld in willen. Dat is binnen ons volle programma niet in te passen. Maar er zijn wel vaak kleine groepjes leden die – al dan niet om te inventariseren en al dan niet spontaan – het veld in trekken. Afgesproken is om dit via de app te communiceren, zodat anderen desgewenst kunnen aansluiten.

Enkele leden hebben ook in 2023 tijdens vele bezoeken aan de Strabrechtse Heide broedvogels geïnventariseerd. Dat gebeurt al bijna een halve eeuw. Pogingen om deze groep uit te breiden zijn niet geslaagd.

Ook werd er geïnventariseerd in het Strabrechts Broek en samen met IVN Eindhoven, Valkenswaard, Vessem werd er geïnventariseerd in de Herbertusbossen. Regelmatig werd er geïnventariseerd in het 1000-soortengebied.

Andere tellingen die werden gedaan waren naar huis- en oeverzwaluwen en klapeksters.

We hebben in 2023 een studieavond gehad over rietvogels.

3.5 BOMENWERKGROEP

werkgroep ligt tijdelijk stil, in afwachting van een nieuwe coördinator

3.6 NATUURBEHEER

Theo Sonnemans

Dit jaar hebben we weer 15 zaterdagochtenden en een paar extra ochtenden (senioren groep) gewerkt voor Brabants Landschap, de gemeente Heeze-Leende en Staatsbosbeheer.

Op diverse plekken hebben we wilgen geknot volgens de nieuwe planning: in het eerste jaar 50 tot 70 procent knotten en de rest het jaar daarop en dan een jaar niet knotten.

Op de Strabrechtse Heide is op verschillende plaatsen berk en grove den verwijderd. Ook zijn poelen vrijgezet in het stroomgebied van de Kleine Dommel en op de Strabrechtse Heide. Nabij het Heezerven werd onderhoud gepleegd aan de daar gelegen heides. Ook dit jaar zijn we op de heides bij het Kiezelven en de Braakhuizense heide verder gegaan met het verwijderen van vooral grove den. Dit blijft een doorlopend project voor de komende jaren.

Met 6 vluchtelingen uit Syrië (Budel) is een overwoekerd heideveld ontdaan van grove den. In februari hebben we met 2 groepen vluchtelingen struiken en bomen geplant in de weides van de Lange Bleek.

Voor de amfibieënwerkgroep is, in samenwerking met BL, het paddenscherm weer opgezet.

Dit jaar hebben we ook weer ondersteuning verleend bij de 50-ste boomplantdag in november. Ook zijn we betrokken geweest bij de uitvoering van het Tiny Forest project van Basisschool Merlebos.

Met enige schoolkinderen hebben we in maart grove den en berkjes verwijderd van de heide langs het fietspad nabij Heezerenbosch.

In mei hebben we medewerking verleend bij het project “tegels wippen/regenwater afkoppelen” van de gemeente.

In het natuurterrein van het IVN aan de Hodibalduslaan zijn de nestkasten in het voorjaar schoon gemaakt en waar nodig gerepareerd. Circa 75 procent van de nestkasten vertoonde sporen van bewoning. Ook is het terrein met een frees behandeld (SBB) en ingezaaid met zaadmengsel van BL. Volgend voorjaar zal een ander mengsel gebruikt worden.

30 April hebben we met de natuurwerkgroep een wandeling gemaakt in de Peel nabij Neerkant.

Eind september zijn we vertegenwoordigd geweest bij de opening van het vrijwilligersseizoen van BL in Asten. Twee werkgroepleden hebben een cursus van BL gevolgd: het betreft veilig werken met vrijwilligers in het veld. Certificaten zijn behaald door Henk en Theo.

Het ledenbestand bestaat uit ca 25 personen. Gemiddeld zijn ongeveer 10 leden aanwezig geweest tijdens de werkdagen.

3.7 NATUUR- & MILIEUBESCHERMING

Henk Groenemans

De werkgroep vergaderde in principe in 2023 op elke eerste dinsdag van de maand.

In 2023 zijn we met de volgende zaken bezig zijn geweest:

- Doortrekking randweg van de Leenderweg naar de Poortmannen
- Regels voor bomenkap in onze gemeente
- Bomenlijst
- Diverse aanvragen voor kapvergunningen bekeken en navraag gedaan bij de gemeente
- Uitbreiding Camping Heezerenbosch
- Centrumplan met daaraan gelinkt de Pastorietuin
- Herinrichting van de Oudemolen in verband met snelheidsaanpassing van 50 km/u naar 30 km/u
- Energietransitie
- Omgevingsvisie / omgevingstafel
- Overlegtafel Wildzwijn
- Aanvraag van GroenLinks voor een overleg met onze werkgroep
- Uitbreiding horeca op de Plaetse bij de Strabrechtse heide
- Verkiezing mooiste boom van Heeze

- Contact met Alliantie, een nieuwe politieke partij in oprichting
- Aanleg van een snelfietspad van Heeze naar de Hut van Mie Peels
- Verdwenen zandpaden aangekaart die zelfs op de wegenlegger van onze gemeente staan
- Uitkoop piekbelasters. Wat gebeurt er met de vrijgekomen grond?
- Tennenet. Aanleg hoogspanningskabels door onze gemeente. Waar komen ze te liggen?
- Regulier overleg met wethouders
- Maaibeleid in onze gemeente

- Hoe gaan de leden van IVN Heeze-Leende om met de eventuele aanleg van wind- en zonneparken in onze gemeente?
- Faunabeheerplan
- Recreatief en toeristisch beleidsplan 2023 – 2027 van de gemeente
- Bezoek van IVN Geldrop aan een van onze vergaderingen
- Overleg tussen de werkgroep en het bestuur
- Multifunctionele energietuin
- Vergunningaanvraag voor de bouw van een paardenstal in de Waarden

Toelichting bij enkele onderwerpen

Doortrekking randweg van de Leenderweg naar de Poortmannen

De randweg van Heeze loopt nu door tot aan de Leenderweg. De gemeente wil deze door het beekdal van de Groote Aa doortrekken richting het Heike. Vandaar gaat hij over of onder het spoor door naar industrieterrein de Poortmannen. Maar dan zijn we er nog niet. Via de Poortmannen moet er een aansluiting komen naar de Somerenseweg. En dit stuk gaat hoogstwaarschijnlijk langs of via het beekdal van de Kleine Aa.

Het IVN is niet blij met de aantastingen in de beekdalen. Daarom zijn wij ons gaan verdiepen in de nadelen voor de natuur. Op 11 december heeft de werkgroep ingesproken bij het ronde tafelgesprek op het gemeentehuis over het verlengen van de randweg tot aan industrieterrein de Poortmannen. De uitzending kunt u terugkijken op de gemeentesite, gemeenteraadsvergadering van 11 december 2023.

De werkgroep vindt dat de flora- en fauna-inventarisaties in het gebied te summier zijn uitgevoerd. Ook staat onder andere in het rapport van het variantenonderzoek (bijlage 2, Natuurtoets) dat alle vijf varianten een negatieve invloed hebben op de natuur.

De werkgroep vindt ook dat er een oplossing moet komen voor het vele (vracht)verkeer over de Nieuwendijk in Heeze. Er moet dus een keuze worden gemaakt. De werkgroep kiest voor variant 1, dat het dichtst langs het spoor loopt, omdat die volgens ons de minste schadelijke effecten heeft voor het gebied.

Aanleg van een snelfietspad van Heeze naar de Hut van Mie Peels

Op 20 oktober is er een presentatie geweest door bureau SWECO over het verbeteren van de fietsverbinding Heeze – Aalst.

Waarom:

huidige route is bochtig, smal en onlogisch georiënteerd;

een verbinding met de doorfietsroute Eindhoven – Weert is gewenst;

een betere verbinding tussen Someren en Veldhoven is gewenst.

Er werden vier tracés gepresenteerd, met alternatief A als voorkeurstracé.

Wij zijn samen met de bomenwerkgroep gaan kijken in het veld waar het voorkeurstracé loopt. We kwamen tot de conclusie dat dit tracé ongewenst is. Het loopt dwars door het grote Huisven door een laagte in het landschap, een zeer nat gebied. We hebben vervolgens gezocht naar een beter alternatief en kwamen uit bij de oude postkoetsroute van Heeze naar Eindhoven.

De werkgroep heeft hiervan een rapport gemaakt. Dit hebben wij via het bestuur naar de gemeente, Brabant Water en Brabants Landschap gestuurd.

Hoe gaan de leden van IVN Heeze-Leende om met de eventuele aanleg van wind- en zonneparken in onze gemeente?

Ja, hoe gaan wij om met conflicterende belangen, zijnde de energietransitie en bescherming van ons landschap? Binnen onze werkgroep zijn de meningen verdeeld. Diverse vragen

behoeven nog een antwoord. Wat zijn de standpunten momenteel van onze gemeente en van de provincie?

Tot hoe ver reikt de beperkende invloed van de vlieggradarzones van vliegvelden in buurgemeenten? Allemaal zaken waar we rekening mee moeten houden.

Maar ook een belangrijke vraag is: hoe staan de leden van IVN Heeze-Leende hierin? De werkgroep heeft het bestuur gevraagd om een avond te organiseren over dit onderwerp voor onze leden, voor informatie en discussie.

Afsluitend:

Ik wil alle leden van de werkgroep bedanken voor hun inzet in soms moeilijke discussies. Verder dank ik ook ons bestuur, dat soms op het allerlaatste moment stukken ontving om door te lezen en te ondertekenen.

3.8 BIBLIOTHEEK, INFORMATIE & IVN WINKEL

Loes Keijsper, Leo van Bossum

Er werd 160 keer gebruik gemaakt van de Sleutelbloem door IVN'ers voor cursussen en vergaderingen. Ook de KBO gebruikte eenmaal per week de Sleutelbloem, voor spelletjes en bijpraten.

Op de woensdagochtend was de Sleutelbloem zoals gebruikelijk open van 10 tot 13 uur voor informatie, natuurboeken uitlenen of een kop koffie.

Op onze website is te lezen welke natuurboeken je kunt lenen. Ook dat gebeurde.

Problemen met microscopen of de techniek en onderhoud aan de buitenkant van het gebouw worden door Leo aangepakt.

Zes mensen hebben een middag hard gepoetst. Het zag er weer spic en span uit: hartelijk dank.

In 2024 zullen we er weer zijn op woensdag.

4 PR EN COMMUNICATIE

4.1 PR & COMMUNICATIE

Ruud Krielaart

De werkgroep heeft zich met de volgende zaken beziggehouden:

1. Website
2. Groene Blaadje
3. Digitale nieuwsbrief
4. Sociale media
5. Persberichten, publicaties
6. Lezingen
7. Nieuwe activiteiten

Ad.1 Website

In 2023 is de *nieuwe versie* van de website door het landelijk IVN opgeleverd. Onze webmaster Anne Groenewegen heeft alles overgezet naar de nieuwe omgeving, waarbij ze van de gelegenheid gebruik heeft gemaakt om de content kritisch te bekijken en eventueel aan te passen. De nieuwe website ziet er fris, overzichtelijk en gebruikersvriendelijk uit. Ook dit jaar heeft Anne er weer voor gezorgd dat de site altijd up-to-date is.

Ad. 2 Groene Blaadje

Zoals de laatste jaren gebruikelijk is hebben wij weer een voor- en een najaarsnummer uitgebracht, onder redactie van Klaasje Douma. Ongeveer 60% ontvangt het blad digitaal, 20% alleen op papier en 20% krijgt beide versies. De papieren versie is volledig in kleur. Nieuw is de speciale jeugdpagina, de “Grassprietjes”, die gemaakt wordt door Anouk van Maldegem. De cover van het voorjaarsnummer was een prachtige, actuele tekening van amfibieën, gemaakt door Ciel Broeckx. Ook dit jaar was de bezorging van het blad weer in handen van Ans Loeters en haar team.

Ad. 3 Digitale Nieuwsbrief

Dit jaar zijn er 20 nieuwsbrieven verschenen, 15 reguliere en 5 “Tunnelberichten”, waarin de voortgang van het crowdfundingproject voor de amfibieëntunnels werd besproken. Steeds vaker is er in de nieuwsbrieven een relatie gelegd met onze website. De redactie was in handen van Ruud Krielaart.

Ad. 4 Sociale media

Facebook:

Dit jaar zijn we begonnen met een eigen Facebook-pagina, onder beheer van Sandra de Haan, waarbij verschillende (interne) fotografen materiaal aanleverden. Facebook van IVN Brabant ZO wordt nog steeds ondersteund, maar heeft naar ons idee weinig toekomst.

Instagram:

Vorig jaar zijn we gestart met een eigen Instagram-account (ook onder regie van Sandra). De eerste indruk is dat Instagram meer aanslaat dan Facebook, zeker bij een jongere doelgroep. De speurtocht naar een medebeheerder en back-up van Sandra heeft slechts beperkte hulp opgeleverd.

Ad. 5 Persberichten, publicaties

In 2023 zijn 65 persberichten uitgebracht waarin een aankondiging werd gedaan van onze activiteiten in de media. Naast de publicatie van excursies, lezingen, cursussen ging veel aandacht uit naar de jeugd-activiteiten en naar alles rondom de crowdfunding/amfibieën en de verkiezing van de Mooiste Boom.

Ad. 6 Lezingen

Dit jaar hebben wij 1 lezing georganiseerd (over de bever met Willy de Koning) en 2 filmavonden: Cor Speek in het voorjaar en Jan van der Heijden aan het eind van het jaar. Alle bijeenkomsten in 't Perron werden goed bezocht. Daarnaast werd samen met de Vrienden van de Bieb een avond over amfibieën georganiseerd.

Ad 7 Nieuwe activiteiten

Dit jaar zijn we gestart met een zogenaamde Activiteitenkalender, waarin alle activiteiten van onze vereniging zijn opgenomen. Wij denken dat dit bijdraagt aan de onderlinge communicatie en dat het de betrokkenheid van de leden bij onze vereniging verbetert. Steeds meer werkgroepen geven hun activiteiten door. Voor volgend jaar zijn al zo'n 200 activiteiten opgenomen in de kalender die regelmatig geactualiseerd wordt op onze website en in de nieuwsbrief.

5 BESTUUR

5.1 HET BESTUUR

5.1.1 Samenstelling bestuur

In 2023 was het bestuur als volgt samengesteld:

- Ben Pollmann, voorzitter
- Petra Leeuwestein-Verbeek, secretaris
- Geert Engels, penningmeester
- Ko Dousma, algemeen bestuurslid
- Paul Gerits, algemeen bestuurslid.

Op het moment van schrijven van dit jaarverslag is het bestuur op zoek naar een nieuwe penningmeester, ter vervanging van Geert die in voorjaar 2024 statutair aftredend is. Daarnaast wordt een verdere uitbreiding van het aantal bestuursleden steeds dringender, om het hoofd te kunnen blijven bieden aan de zich voortdurend uitbreidende bestuurstaken. Denk aan nieuwe huisvesting, verjonging van de afdeling. De voorkeur gaat hierbij uit naar een vrouw en/of jong iemand.

5.1.2 Doelen voor 2022

Een mooi IVN-jaar is het geworden, 2023. Het was in vele aspecten een bijzonder en goed jaar voor ons IVN Heeze-Leende, waarbij zeker de crowdfunding, met daarbij het vele werk van onze penningmeester, Geert Engels, eruit springt. Verder natuurlijk de groei en het enthousiasme van onze jeugdgroepen, en de leden die daar veel tijd in steken. En zo kunnen we nog wel even doorgaan als we alles van 2023 willen opsommen. We vermelden de belangrijkste doelen voor 2023, wat andere taken/doelstellingen van leden natuurlijk niet minder belangrijk maakt:

Nieuwjaarswandeling en ledenuitje nieuwe stijl: We trapt het jaar af met een inspirerende nieuwjaarswandeling om de onderlinge banden te versterken. Het ledenuitje kreeg een vernieuwde opzet, waarbij we hebben ingezet op een mix van educatie, ontspanning en gezelligheid om leden actief bij onze missie te betrekken.

Verkiezing mooiste boom Heeze-Leende: Na een verkennende start in 2022 hebben we dit in 2023 verder uitgewerkt tot een verkiezing van de mooiste boom. Uiteraard gaan we hier in 2024 mee door. We zien deze verkiezing als een ludieke en participatieve benadering om niet-leden (die mogelijk wel lid kunnen worden) en leden te betrekken bij lokale inspanningen tot behoud van natuur. De verkiezing van de mooiste boom biedt tevens een platform voor leden en niet-leden om hun waardering voor de natuur te delen en stimuleert actieve betrokkenheid.

Algemene ledenvergadering (ALV) met speciale lezing: De ALV is meer dan een formele bijeenkomst. We willen met boeiende op de natuur georiënteerde lezingen en daaropvolgende discussies leden informeren en enthousiasmeren. Dit versterkt niet alleen de band met ons IVN, maar vergroot hopelijk ook het begrip van leden voor de uitdagingen waarmee de natuur te maken heeft. En leidt mogelijk tot vernieuwing in het bestuur.

Continuering coördinatorenoverleg nieuwe stijl: We hebben ook in 2023 de benadering gekozen van overleg in combinatie met een aansluitende lunch. Onze coördinatoren van de werkgroepen doen daar aan collega's en bestuur verslag van waar ze mee bezig zijn, hoe zich dat ontwikkelt en wat nog gaat komen. Door deze aanpak hopen wij de onderlinge samenwerking te bevorderen. Tijdens het overleg kunnen coördinatoren van de werkgroepen kennis

delen, ideeën uitwisselen en gezamenlijke doelen stellen, wat de synergie binnen ons IVN versterkt.

Invoering activiteitenkalender: Een gestructureerde activiteitenkalender biedt werkgroepen en leden duidelijkheid over alle geplande activiteiten en evenementen. Dit bevordert de participatie door hen in staat te stellen hun betrokkenheid vooraf te plannen en vergroot de zichtbaarheid van IVN-activiteiten.

Inzet nieuwe gidsen: Het afgelopen jaar hebben we er vijf nieuwe gidsen bijgekregen. Dat is een mooie prestatie, vooral van de gidsen uiteraard. We willen dit blijven stimuleren door actieve betrokkenheid bij het werven en inzetten van nieuwe gidsen. Dit vergroot de capaciteit voor educatieve activiteiten, en biedt daarmee ook nieuwe leden de kans om hun passie voor natuur te delen.

Tweede vertrouwenspersoon: Om een veilige en ondersteunende omgeving binnen ons IVN te waarborgen introduceren we een tweede vertrouwenspersoon. Hiermee willen we voor leden de drempel verder verlagen om hun zorgen te delen en realiseren we een breder scala aan ondersteuningsmogelijkheden.

Crowdfunding amfibieëntunnel(s): Het afgelopen jaar hebben we een crowdfunding voor amfibieëntunnel(s) geïnitieerd, met als doelstelling om het jaarlijks overzetten van amfibieën door leden overbodig te maken en er tevens voor te zorgen dat de amfibieën in hun jaarlijkse trek veilig “kunnen oversteken”. Dit hebben we niet alleen gedaan om financiering mogelijk te maken, maar ook om leden, en niet-leden, te laten zien hoe hun bijdrage direct impact heeft op lokale biodiversiteit.

Oprichting Jeugd-IVN 10+: Met de oprichting van een jeugd-IVN voor kinderen in de leeftijd 10+ willen we onze jonge natuurliefhebbers nog meer enthousiasmeren en betrekken. Door jeugd door het jaar heen educatieve activiteiten en evenementen te bieden streven we naar het creëren van een generatie die zich ook in de toekomst actief inzet voor natuurbehoud.

Biodiversiteit: We streven er naar biodiversiteit in al onze activiteiten te integreren, van lezingen, cursussen, wandelingen en overleggen tot natuurbeschermingsprojecten. Door leden bewust te maken van het belang van biodiversiteit en hen actief te betrekken bij inspanningen tot behoud van natuur, werken we gezamenlijk aan een rijke variëteit aan leven in onze directe leefomgeving als ook op onze aarde (waarvan we maar één hebben).

Met deze doelstellingen streven we ernaar om de betrokkenheid, participatie en verbondenheid van IVN-leden te vergroten, en gezamenlijk een positieve impact te hebben op natuurbehoud en duurzaamheid.

Een aantal doelen voor 2023 zullen in de komende jaren terugkomen. Evenals in 2023 zal ook in 2024 gekeken worden of we leden kunnen motiveren om mee te doen aan activiteiten, commissies, bestuur, werkgroepen, jeugdactiviteiten.

5.2 SAMENWERKING

Onze doelen als vereniging voor natuureducatie en duurzaamheid kunnen we niet behalen zonder anderen. Zo

- werken we samen in een regio-overleg, waarin we met collega IVN-afdelingen overleggen over afdelingsoverstijgende zaken, elkaar informeren, en waarbij we ondersteund worden door IVN Brabant, die voor ons mogelijk interessante projecten aan draagt als Kind en Natuur, Expeditie activeren (nieuwe) leden, Tiny Forest, Plan Boom
- investeren we in goede contacten met de gemeente, waardoor we bijvoorbeeld uiteindelijk maar liefst 10 amfibieëntunnels kunnen realiseren

- werken we aan meer affiniteit voor natuur via werkrelaties met lokale organisaties als Natuurbegraafplaats Schoorsveld, Kapellerput, Stichting Vrienden van de Bieb, Rotary Strabrecht
- leveren we input voor natuurbeherende instanties als Brabants Landschap en Staatsbosbeheer
- benaderen we actief alle basisscholen in de gemeente om kinderen met natuur in aanraking te laten komen.

5.3 AFDELING HEEZE-LEENDE

5.3.1 Financiën

Hoewel de financiën pas tijdens de jaarvergadering worden besproken en naar wij hopen dan ook goedgekeurd, kunnen we wel enkele voorlopige conclusies trekken.

Exploitatie - Amfibieëntunnels-jaar

In de begroting van 2023 waren geen bijzondere uitgaven voorzien. De in het begin van het jaar opgezette crowdfunding ten behoeve van de realisatie van extra amfibieëntunnels heeft veel te weeg gebracht, ook op financieel gebied. De eerste paar maanden van het jaar was het penningmeesterschap fulltime werk. Er is een speciale rekening geopend waarom men met behulp van een QR-code geld kon sponsoren.

Er zijn veel grote fondsen aangeschreven. Deze wilden gegevens aangeleverd krijgen, maar wel steeds in een ander formaat. Dus “knippen-en-plakken” was niet van toepassing. Het Buitenfonds van Staatsbosbeheer bood ons de mogelijkheid om gebruik te maken van hun crowdfundingplatform. Als eerste “niet”-boswachter mochten wij dit doen en dat zonder dat er een “fee” betaald moest worden. Uiteindelijk kwam er via dit platform € 29.182,01 naar ons toe.

Ook nadien bleef er veel werk om alle toegezegde gelden te innen. Aan het einde van het jaar konden we een bedrag van € 62.182,01 overmaken naar de gemeente. Reden waarom dit geld voor de realisatie van de tunnels naar de gemeente is overgeboekt is dat deze geen BTW verplichting heeft.

Rest nog een toegezegd bedrag – na realisatie - van € 15000. Hiervan gaat € 10.000 ook nog naar de gemeente. In totaal hebben wij als IVN Heeze-Leende dus onderstaand bedrag bijeen weten te vergaren.

€ 77.487,07

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- € 1.170,75 Cashgelden (actie bij Albert Heijn en Heeze Leeft)
- € 3.924,19 Stortingen particulieren
- € 48.500,00 Bijdragen bedrijven en organisaties
- € 8.587,07 Bijdragen particulieren en bedrijven in het Buitenfonds
- € 15305,06 Tegoeden (worden uitbetaald na realisatie)

Het bedrag van € 72.182,01 – de € 62.182,01 en de € 10.000 – wordt door de provincie met het drievoudige bedrag aangevuld. Dat levert dan € 288.728,04 op. Samen met de al toegezegde

bedragen van € 50.000 van de gemeente en € 150.000 van de provincie komt er dan € **488.728,04** beschikbaar voor de aanleg van 10 tunnels. Eind 2023 is de aanbesteding door de gemeente uitgezet. Het is de bedoeling dat de tunnels in de tweede helft van 2024 worden gerealiseerd.

Er resteert dan nog een toegezegd bedrag van € 5000. Dat willen we willen gaan gebruiken voor de monitoring van de amfibieën.

De SSNOE (Stichting Samenwerkende Natuurorganisaties Eindhoven) waar we in het verleden al diverse malen sponsorgelden van mochten ontvangen is in 2023 opgeheven en bij de verdeling van de gelden kregen wij € 10.000 toebedeeld. Dit hebben we gereserveerd voor grote investeringen in de toekomst.

Exploitatie

De kosten/baten zijn in 2023 positief. De inkomsten en uitgaven voor wat betreft de amfibieëntunnels zijn buiten de exploitatie gehouden.

De wandelingen hebben aanzienlijk minder opgebracht dan begroot.

Activa

Er was een positief resultaat van onze beleggingen van 15%. Dit komt grotendeels voor rekening van het fonds ASN Duurzaam. Triodos Groenfonds kent al jaren nauwelijks rendement.

Resultaat

We sluiten 2023 af met een positief resultaat. Dit komt grotendeels uit schenking van de SSNOE.

Verhuur Sleutelbloem

De KBO heeft 50 middagen gebruik gemaakt van de Sleutelbloem. Daarnaast is nog driemaal door andere verenigingen gebruik gemaakt van ons lokaal.

Ledenadministratie

Procurios is het systeem dat wij gebruiken voor onze ledenadministratie. Hiervan wordt regelmatig een lokale dump gemaakt voor gebruik door het bestuur en voor verzending van het Groen Blaadje en mailings. In Procurios zijn ook opgenomen alle relaties (politiek, media, andere IVN-afdelingen, verenigingen e.d.) die geen lid zijn. Dit om eenvoudig lijsten te kunnen samenstellen.

IVN Nederland gebruikt Procurios voor het innen van de contributies. Bij de meeste leden gaat dit automatisch. Zij die dit niet willen ontvangen een betaalverzoek per mail.

In 2023 hebben 2 leden en 2 donateurs opgezegd. Eén lid is overleden.

We hebben er 32 nieuwe leden bij gekregen, waaronder 17 jeugdleden.

Per 31 december waren er 297 leden en 14 donateurs. Hiervan kwamen er 209 uit Heeze, 55 uit Leende, 21 uit Sterksel. Wij hebben 25 leden en 2 donateurs van buiten onze gemeente.

5.3.2 Ledenactiviteiten

We zijn het jaar 2023 goed begonnen met de Nieuwjaarswandeling vanuit het Heidecafe op de Plaetse, gevolgd door gluhwein en oliebollen, gebakken door Ben.

Hoogtepunten in het jaar waren onder meer de crowdfunding voor de amfibieëntunnels (er zijn er nu 10 gepland), de mooiste bomen-actie, de beverlezing, de filmavond met Jan van der Heijden, teveel om alles op te noemen.

Aan het ledenuitje naar het Greveschutven werd met enthousiasme deelgenomen, er waren meer dan 50 deelnemers. Ook de barbecue bij Paul in de tuin werd goed bezocht.

Kortom, het was een actief 2023.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd d.m.v. druk, fotokopie, micro-film of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbenden noch mag het zonder schriftelijke toestemming worden gebruikt voor commerciële toepassingen en/of voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

De auteur besteedt de grootst mogelijke aandacht aan de juistheid van informatie in dit rapport. Fouten zijn echter niet volledig uit te sluiten. U kunt daarom geen rechten ontleen aan deze teksten.